

Építőipari „agyközpont”

Nem túlzás a címben szereplő megállapítás: az Építés-gazdasági és Szervezési Intézet amolyan gondolkodó szerepet tölt be szakmája keretében. A Szegeden valamivel több mint egy esztendeje működő ÉGSZI kutatócsoport Dél-Magyarország építőiparának eddigénél jobb, gazdaságosabb munkavégzését mozdítja elő. A szegedi csoport — amelyet Tassi János építész mérnök vezet — öt munkatárssal dolgozik Békés, Csongrád és Bács megye egész területén.

Miért volt szükség az ilyen kutatócsoportok létrehozására? Életre hívásukat az építőipar iránt megnyilvánuló nagy igények, a régi módszereket meghaladó követelmények indokolják. A legtöbb vállalatnál maguknak a vezetőknek sincs lehetőségük arra, hogy saját távlati vállalati fejlesztési terveiket „kitalálják”, meghatározzák, hiszen a hétköznapi feladatok is lekötik munkájukat. Az ÉGSZI kutatócsoport tulajdonképpen itt adhat segítséget. Elvégi helyettük mindazt a feladatot, amelyet a nélkülözhetetlen korszerűsítési programok meghatároznak. Tassi János és kutatócsoportja — a Számítástechnika és Ügyvitelgépítési Intézet szegedi telephelyének segítségével nemrég például a Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat életét átalakító új módszert dolgozott ki. A lapunkban már emlegetett SOP-program gondos közgazdasági, tudományos elemzéssel, gépi programozással készült. Az építőipari vállalat segítségével áttért a régi építészvezetési módszerről az új technológiai módszerre. Azaz, egy házat, üzemet most már nem egyetlen építészvezetőség emel, hanem a munka menete szerint váltják egymást a különféle szakmák képviselői: a kőművesek, az ácsok, az asztalosok, a festők stb. A SOP — mint már az eddigi eredmények bizonyítják — sokkal gazdaságosabb, hatékonyabb elődjénél.

Természetesen mással is foglalkozik a szegedi ÉGSZI csoport. A vállalatok kérésére művezetői tanfolyamokat szervez, elvállalja a mérlegellenőrzést, rendszeres gazdasági konzultációt folytat, információkat ad. Például a makói tanács megrendelésére most a város társadalmi, gazdasági fejlesztési tervét készíti. Egy Békés megyei „tönkrement” építővállalatot kivánságára pedig új ügyrendet, belső szervezési formát tervez. Az új gazdaságirányítási rendszer egyenesen igényli, hogy a vállalatok éljenek az ÉGSZI segítségével. Érdekes, hogy munkájára már külföldön is felfigyeltek. Tassi János elmondotta, hogy a TESKO külkereskedelmi vállalat közreműködésével tavaly Jugoszláviában tartottak előadássorozatot. Most az intézet kutatása alapján készül a kanisai téglagyárak szervezési rendszere. A közel-múltban hasonló megbízások

ról tárgyaltak, s valószínű, hogy a szegedi kutatócsoport még több jogosítást megbizást kap majd. Örömmel az örömben — furcsa módon — pont a szegedi szakvállalatok figyelték fel legkevésbé a városban működő kutatócsoportra. Tassi János szerint Békés és Bács megyében sokkal nagyobb az érdeklődés, sokkal több megbízás érkezik.

Matkó István

Biztatóak az önálló gazdálkodás tapasztalatai

Ülést tartott a megyei tanács

A Csongrád megyei tanács tegnapi ülésén Kovács Imre vb-elnökhelyettes terjesztette elő a végrehajtó bizottság beszámolóját az 1968. évi költségvetési és fejlesztési terv teljesítéséről. A tanács, a hozzászólások után elfogadta a beszámolót. Ezután a múlt évi mezőgazdasági termelés és felvásárlás helyzetéről, a gazdasági reformnak a mezőgazdasági termelésre és a termelőszövetkezetek gazdálkodására gyakorolt hatásáról számolt be dr. Paczúk István vb-elnökhelyettes, a végrehajtó bizottság nevében. Elénk vita és kiegészítés előzte meg a beszámoló elfogadását. A tanács ezután jóváhagyta a mezőgazdasági és felvásárlási állandó bizottság tevékenységéről szóló jelentést, amelyet Berár Demeter, az állandó bizottság elnöke terjesztett elő; a megyei népi ellenőrzési bizottság 1969. második félévi munkatervét, amelynek előadója Balázs Lajos megyei NEB-elnök; a megyei népi ülnökök megválasztására tett javaslatot, amelynek be-terjesztője dr. Simon László, a megyei bíróság elnöke volt. A megyei tanács ülése előterjesztések és interpellációk után ért véget.

Számadás a tavalyi gazdálkodásról

Tavaly Csongrád megyében a tanácsok 600 millió forintot meghaladó költségvetési összeggel és mintegy 300 millió forint fejlesztési alappal gazdálkodtak. Már a gazdasági reform első esztendeje megmutatta, sikerült azt a célkitűzést elérni, hogy a központi irányzatok érvényesülése mellett a helyi szükségleteknek jobban megfelelő gazdálkodás folyjék, növelve a gazdálkodó szervek önállóságát.

Mind Ezek alapján megállapította a megyei tanács, hogy tovább kell haladni a megkezdett úton, a módszerek tökéletesítésével a községi, járási és városi tanácsoknak, az intézményeknek még több, az önálló gazdálkodást elősegítő hatáskört kell adni.

A fejlesztési alap kezelése tavaly még elég sok problémával járt. 1967 végén 89 millió forint volt a megye-

ben a korábbi években fel nem használt községfejlesztési alap. A gazdálkodás új rendjének megfelelően most már új néven, a fejlesztési alapon szereplnek azok az összegek is, amelyeket a tanácsok állami lakások építésére, víz-, csatornahálózat és utak építésére fordíthatnak. Számos feladatot meg is oldottak.

Elkészült — természetesen Szeged kivételével — a tervezett 341 lakás, 56,7 kilométer vízhálózat épült, 9,4 kilométer csatornahálózat és a tervezett négyezerrel szemben több mint hatezer négyzetméter szilárd burkolatú járda, 11 ezer méter új villanyhálózat, 8 iskolai tanterem, 5 művelődési otthon (Baks, Zsombó, Nagytóke, Magyarfés, Apátfalva községekben) egy törpe vízmű, 5 orvoslakás épült többek között. De a tervbe vett feladatok némelyikét nem sikerült megvalósítani, főleg építőipari kapacitás hiánya miatt.

A harmadik ötéves tervben előirányzott főbb célkitűzéseket a tavalyi tapasztalatok szerint teljesíteni lehet, az egészségügyi létesítmények közül a rendelők építése azonban át-húzódik a következő ötéves terv időszakára.

Fejlődött a mezőgazdaság

A mezőgazdaság irányításának új, közgazdasági alapokra helyezése lényegesen bővítette az önállóság kereteit. Különösen jelentős volt a tsz-tagsági viszony rendezése, a tulajdonosi és munkavállalói jogok és kötelezettségek összehangolása. A megyében a múlt év végén mintegy 57 ezer tag-tag volt közülük több mint hatezer — a szegedi járásban 2179 — tavaly vettek fel a közös

Ma: a Vöröskereszt kongresszusa

A Magyar Vöröskereszt csütörtökön és pénteken tartja III. kongresszusát. A kongresszuson a MEMOSZ-székházban mintegy 400 küldött vesz részt, akiket a budapesti, megyei és városi konferenciákon választottak. A tanácskozási nagy számban hívták meg a Vöröskereszt társadalmi munkásait is. Küldöttséggel képviselheti magát 10 ország Vöröskereszt Társasága. (MTI)

Egy pillanat — egy élet

Vészkiáltások. Szirénasüvitések. Mentőkocsikon a sebességtől lobogó piros zászló. És az orvosok arca: a mostmár-semmisen-segít kifejezés néma jajdulásával.

Balesetek — megint és megint. Üzemben, munka közben. Összeégett és összezúzott, felismerhetetlenné vált emberi testek. Fiatal, erős, csupa-egészség életetek, akiket még sok-sok szép és jó, örömmel és vidámsággal várt volna köztünk, egyszerre egyik percről a másikra — holtak. Megmászhatatlanul, jöveteletlenül.

Halálos üzemi balesetek megint és megint. S minden új tragédia döbentebb hangon kérdez rá az élvemarádokra, a szűkebb és tágabb közösségre: Miért? De hát miért?! Az élet egyszeri és megismételhetetlen. Az egyszeri és megismételhetetlen életre nem vigyáznak eléggé az élők. Mi ennek az oka?

A legújabb szomorú tanulságok szerint a balesetekben rendkívül sok a szubjektív tényező. Azok a tényezők, amelyeket a legmagasabb fokú balesetvédelmi védelem, a veszélyforrások legteljesebb elszigetelése sem küszöbölhet ki, hiszen ember indítja, állítja, javítja, szereli a gépeket az üzemben. S a gép mellett, körülötte ugyancsak emberek dolgoznak, sietnek.

A gép barát, de a gép ellenség is lehet. Nekivadul, ha szabadjára hagyják, sebeket oszt, csonkít, vagy — mint annyiszor az elmúlt hetekben, s mint kedden a szegedi vasöntőben — kioltja az emberi életet.

Hétköznapi munka. Az öntődei tmk-s dolgozónak — mint már annyit alkalmommal — ismét szólnak, hogy valami hibádzik. Most a homokelőkészítő berendezésben. A munkás a hatalmas szerkezetben dolgozni kezd, keresi a hibát. A kezelő nem tudja, nem látja ezt, s amikor visszaér a gépéhez, jelzés, figyelmeztető kiáltás nélkül — s anélkül, hogy meggyőződött volna róla, nincs-e valaki az acélmonstrumban — egy végzetes mozdulattal megindítja azt. Igaz, nincs ki téve a tábla se: „A gépben dolgoznak, nem indítható!”

A tábla üres felével meredt akkor a világba, s így, az elmaradt figyelmeztetéssel párban alkotta meg nemcsak ennek a drámának, de sok más előző tragédiának is a szimbólumát. A figyelmeztetését, felelőtlenségét! Azt, hogy nem óvjuk eléggé önmagunkat, azt, hogy nem vigyáznak elég felelősséggel egymásra! Annak a gépnek, annak a félelmetes forgó acélrendszernek semmilyen körülmények között nem lett volna szabad akkor elindulnia. S mégis nekilódult, emberlőrő, halálos erejű lendülettel!

Az ember sok mindenbe bele tud szokni, ugyanazokra a veszélyhelyzetekre is másként reagál már egy idő után, s még enyhébben hosszú idő elmúltával. Tompul a félelem, és oldódik a mások féltése is. És ez az a pont, amikor a sebezhetetlenség tévhite virtuositásba fordulhat, amikor önvészélyessé, vagy másokra halálóssá válhat a magabiztosság, a beidegzett kapcsolómozdulat, az óvatlan lépés az állványokon, a tetőn.

A szubjektív tényezők, amelyek tulajdonképpen egytől egyig veszélytelenné válhatnak a figyelem és az önfejelem ösztönzésére, ellenőrzés, önkontrol híján itt válnak mérhetetlenül veszedelmessé. S az az egy pillanat — egy életbe kerül.

Ebből, ezekből — a könnyelműségből, a vétkecs hányásból, felelőtlenségből, a „lesz, ami lesz” közönyből — kell fölébreszteni, fölrázni az elretentő példák iszonyúságait is felidézve, sürgősen, halaszthatatlanul az embereket. Fölrázni; rádöbenteni az alkotásra szelídített, de minden percben pusztítani is kész energiákra. Az emberért — a legfőbb értékért — érzett felelősséget törvényre kell tennünk odakint és idebent, önmagunkkal és társainkkal szemben egyaránt.

Erre sürgét mindaz, ami már megmászhatatlan és jöveteletlenül. A vészkiáltások. A szirénasüvitések. A mentőkocsikon a sebességtől lobogó piros zászlók. És az orvosok arca: a mostmár-semmisen-segít kifejezés néma jajdulásával.

Simai Mihály

Tudományos ülés a kórházban

A baleseti sebészet tárgyköréből rendeztek tudományos ülést tegnap, szerdán délután 6 órai kezdettel a Szeged m. j. Városi Tanács Kórházának Pulcz utcai művelődési termében. Az ülés részvevői dr. Bódis Lajos kórházigazgató főorvos üdvözlözte, majd dr. Tátrai József, dr. Csizmadia Alíz, dr. Ladányi János és dr. Vadász Károly tartott előadást.

Dr. Hönig Vilmos, az Országos Traumatológiai Intézet igazgatóhelyettese, az orvostudományok kandidátusa, a tudományos ülés elnöke munkatársunk számára a következőkben foglalta össze a tanácskozáson elhangzottakat:

— A baleseti sebészet — a traumatológia — az utóbbi időben az orvostudomány igen fontos szakágává lett, mivel nagymértékben megnőtt az üzemi, a közlekedési, a mezőgazdasági és a háztartási balesetek száma. Hazánkban — a munkavédelmi osztályok jó munkájának vetekedése — az üzemi balesetek ugyan ritkábban fordulnak elő, ám a közlekedés és a mezőgazdaság annál

több szerencsétlenség forrása. Különösen akkor van szükség gyors és hatékony beavatkozásra, ha a beteget többszörös sérülés érte, s így különösen súlyos állapotba került. A többszörös sérülés — a politraumatisáció — a baleseti sebészet legaktuálisabb kérdéseit veti fel.

A szegedi tudományos ülés előadói — e témakörhöz kapcsolódva — a törések, a ficamok és a májsérülések kezelése alkalmával szerzett tapasztalataikról számoltak be, dr. Vadász Károly főorvos pedig a szegedi kórház traumatológiai osztályának működését ismertette.

Az előadások magas szinten foglalkoztak a sérült-előállítás egy-egy jelentős kérdésével, ami annál is inkább örömdetes, mert a fejlődő ipar és az olajbányászat éppen Szeged traumatológiai osztályának ad majd feltehetőleg igen komoly feladatokat.

A. L.

Táviratok az Országos Béketanácsához

A Dél-Vietnami Nemzeti Felszabadítási Front új, pontos javaslatának nyilvánosságra kerülése óta nap mint nap százával érkeznek az Országos Béketanács az Országos Béketanács a békeokmányt helyeslő, azt támogató táviratok, levelek. A táviratözön legkorábban érkezett küldeményeit — az első három nap kapott mintegy 1800 levelet — az Országos Béketanács küldött-sége magával vitte Stockholmba, ahol a Vietnam-konferencián átnyújtotta a DNFF magasrangú képviselőinek.

Országunk lakói táviratukban hangsúlyozzák: elítélik az amerikai agresszorokat és követelik az amerikai csapatok kivonását Vietnamban területéről. Követelik: azonnal be kell szüntetni a rablóháborút Vietnamban földjén. (MTI)

Meghalt dr. Obermayer Ernő

Gyásza van tudományos életünknek; dr. Obermayer Ernő Kossuth-díjas tudós, a Magyar Tudományos Akadémia levelezőtagja, a gödöllői Agrártudományi Egyetem díszdoktora, a Szegedi Akadémiai Bizottság tagja életének 81. évében, május 27-én rövid szenvedés után elhunyt.

Nagyívű életpálya napja áldozott le. A fáradhatatlan kutató, kísérletezőt és tanítót Szegedhez már régóta szoros szálak fűzték. Növénytermesztési kísérleteiben előkelő helyet kapott fűszernövényünk, a paprika nemesítése. Nevéhez fűződik a köz-termesztésben levő kiváló fajta kialakítása. Több éven át volt a Szegedi Vegy-kísérleti és Paprikakísérleti Állomás vezetője, 1950–56 között pedig ő irányította a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet növény-nemesítő munkáját, ehhez nyugdíjaztatása után is hozzájárult értékes tanácsaival.

A Paprika című, 1955-ben megjelent monográfián s más, a fűszernövényekkel foglalkozó munkákon kívül számos könyv, tanulmány, közel 180 tudományos dolgozat fűződik a nevéhez. Kiemelkedő elméleti munkásságot fejtett ki a gabonafélék virágzásbiológiájának tanulmányozásában, a rizs hazai meghonosításában s nemesítésében pedig úttörő munkát végzett. Tevékenységét Kossuth-díjjal, a Munka Erdemrend arany fokozatával, a Fleischmann Rudolf Emlékéremmel becsülte meg társadalomunk.

Az elhunytat a Magyar Tudományos Akadémia, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium és a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet saját halottjának tekintik.

Temetése május 31-én délelőtt 11 órakor lesz a szegedi Belvárosi temetőben. A. L.